ודם דרך רחם ואזדא ר' שמעון לטעמיה ורבנן לטעמייהו מתקיף לה רב יוסף חדא דהיינו רישא ועוד משם, מקום ולד משמע! אלא אמר רב יוסף כגון שיצא ולד ודם דרך דופן ובמקור מקומו טמא קמיפלגי מר סבר מקור מקומו טמא ומ"ס מקור מקומו טהור. אמר ר"ל לדברי המטמא בדם מטמא באשה, לדברי המטהר בדם מטהר באשה, ור' יוחנן אמר אף לדברי המטמא בדם, מטהר באשה ואזדא ר' יוחנן לטעמיה דאמר רבי יוחנן משום ר"ש בן יוחי מנין שאין אשה טמאה עד שיצא מדוה דרך ערותה שנאמר ואיש אשר ישכב את אשה דוה וגלה את ערותה את מקורה הערה מלמד שאין אשה טמאה עד שיצא מדוה דרך ערותה, אמר ריש לקיש משום רבי יהודה נשיאה מקור שנעקר ונפל לארץ טמאה שנאמר יען השפך נחשתך ותגלי ערותך למאי. אילימא לטומאת שבעה, דם אמר רחמנא ולא חתיכה אלא לטומאת ערב. אמר רבי יוחנן מקור שהזיע כשתי טיפי מרגליות, טמאה, למאי: אילימא לטומאת שבעה, חמשה דמים טמאין באשה ותו לא אלא לטומאת ערב, ודווקא תרתי אבל חדא אימא מעלמא אתיא : כל הנשים מטמאין בבית החיצון : הי ניהו בית החיצון: אמר ריש לקיש כל שתינוקת יושבת ונראית א"ל רבי יוחנן אותו מקום גלוי הוא אצל שרץ אלא אמר רבי יוחנן עד בין השינים איבעיא להו בין השינים כלפנים או כלחוץ! ת"ש דתני רבי זכאי עד בין השינים בין השינים עצמן כלפנים במתניתא תנא מקום דישה מאי מקום דישה! אמר רב יהודה מקום שהשמש דש. תנו רבנן בבשרה מלמד שמטמאה בפנים בבחוץ, ואין לי אלא נדה, זבה מנין ת"ל זובה בבשרה, פולטת ש"ז מנין ת"ל יהיה ור' שמעון אומר דיה כבועלה מה בועלה אינו מטמא עד שתצא טומאה לחוץ אף היא אינה מטמאה עד שתצא טומאתה לחוץ. וסבר רבי שמעון דיה כבועלה והתניא ורחצו במים וטמאו עד הערב אמר ר' שמעון וכי מה בא זה ללמדנו אם לענין נוגע בשכבת זרע הרי כבר נאמר למטה או איש אלא מפני שטומאת בית הסתרים היא וטומאת בית הסתרים אינה מטמאה אלא שגזרת הכתוב הוא! לא קשיא כאן במשמשת כאן בפולטת, פולטת תיפוק ליה דהא שמשה! בשטבלה לשמושה, למימרא דמשמשת בטומאת ערב סגי לה והא אמר רבא משמשת כל שלשה ימים אסורה לאכול בתרומה שאי אפשר לה שלא תפלוט! הכא במאי עסקינן שהטבילוה במטה, מכלל דכי קאמר רבא דאזלה איהי בכרעה וטבלה, דילמא בהדי דקאזלה שדיתא, וכי

ודם דרך רחם. בשלשת ימי הקושי קודם לידה ואמור רבנן דזיבה היא דלא מטהר לה ולד דלאו לידה היא ורבי שמעון מטהר (א) דלטמא הואיל וימי זיבה הן, ודם קושי בימי זיבה רחמנא טהריה : **שילא ולד ודם דרך דופן**. ופלוגתא אחריתי היא ולאו אקושי קאי דרישא איירי כשילא דם דרך רחם קודם לידה : **רבנן סברי מקור מקומו טמא**. הלכך טיפת דם מטמאה ואע"ג דדרך דופן לאו ראייה היא לטמא את האשה טומאת שבעה מיהו טיפה עצמה מטמאה במגע משום דנגע במקור, ומקור מקומו טמא, ורבי שמעון סבר מקור מקומו טהור מלטמא טיפה שנוגעת בו הלכך כי אתא דם דרך דופן טהור מלטמא וכדם מכה דמי וכי אתא נמי דרך רחם טהור כל ימי זיבה היכא דליכא שופי סמוך ללידה דולד מטהרו ואע"ג דולד דרך דופן נפק : **מטמא באשה טומאת שבעה**. משום ראיית נדה ואע"ג דבא דרך דופן : **שנעקר**. חתיכת בשר : **נחושתך**. שוליך והיינו מקור וכתיב ותגלי ערותך אלמא נעקר ונשפך לארץ קרי ליה ערוה כאילו הוא במקומו הילך טמא. נחושתך שולים כדאמר במסכת שבת (דף מא.) מפני שנחושתה מחממתה ובטהרות נמי בכמה דוכתין נחושתו של תנור (כלים פ"ח מ"ג) : **לטומאת ערב**. מפני שנגעה בו בילותה : **שתי מרגליות**. דם לבן וצלול : **לטומאת ערב**. מפני שנגע במקור ונגע בה : **מעלמא**. מן הגלדין : **כשתינוקת יושבת**. נפתח רחמה קצת : **א"ר יוחנן**. לשון קושיא הוא : **אותו מקום**. מי קרי "בבשרה", כולו חוץ הוא ואפי' הכי מגע שרץ דקיימא לן "אין מגע בית הסתרים מטמא, גלוי הוא אם נגע בו שרץ : **טומאת בית הסתרים**. לקמן יליף מודיו לא שטף במים" (ויקרא טו) דלאו בר טמויי הוא ובתורת כהנים נמי מינה נפקא לן : **כמין שינים**. יש בתוך הרחם תלתולי בשר : **שמשמש**. אבר : **תלמוד לומר זובה בבשרה**. ואע"ג דבנדה כתיב מדאפקיה בלשון זובה ילפינן זיבה : **יהיה**. זובה בבשרה : **כבועלה**. בעל קרי אינו מטמא עד שתצא טומאתו לחוץ כדכתיב (שם טו) "ואיש כי תצא ממנו שכבת זרע": ה"ג בתורת כהנים מה בא זה ללמדנו אם לענין הנוגע בשכבת זרע הרי כבר אמור למטה אלא מפני כו' : (ג) **מה בא זה ללמדנו**. הא משום טבילה דידיה לא איצטריך דהא כתיב לעיל "ואיש כי תצא ממנו שכבת זרע" ואם ללמד עליה שצריכה טבילה אם נגע בשרה מבחוץ בשכבת זרע כשיצאה ממנו הרי כבר אמור למטה בפרשת אמור אל הכהנים (ויקרא כב) "או איש אשר תצא" ואמר לקמן בפרקין (דף מג:) מנין לנוגע בש"ז ת"ל "או איש" אלמא מיניה נפקא לן : **אלא**. בא ללמדו שאפי' לא נגע בשרה מבחוץ בקרי טמאה מפני טיפת שמש והולך להשמיענו שטמא דאי לא אשמעי' לא הוה (ג) קיימא לן מפני שהיא טומאת בית הסתרים ואינה מטמאה אלא מפני שגזירת הכתוב הוא אלמא לא אמרינן דיה כבועלה : **במשמשת**. גזרת הכתוב ולא בפולטת : **פולטת**. תיפוק ליה דקודם יציאתו לחוץ טמאה היא דהא שמשה : **כשטבלה לשמושה**. ולמחר פלטה וקאמר לך ר' שמעון בה דיה כבועלה : **כל שלשה כו'**. וכיון דכל שלשה אסורה משום תשמישה, דיה כבועלה היכי משכחת לה אי לאחר שלשה אפי' יצא נמי טהורה דהא שכבת זרע מסרחת היא : **הכא במאי עסקינן**. הא דקאמר ר"ש דטהורה בטבלה לתשמישה שהטבילוה במטה דכיון דלא זזה ממקומה אפשר לה בלא פליטה : **מכלל**. דהא דרבא כגון דאזלא איהי בכרעה א"כ מאי "אי אפשר שלא תפלוט כל שלשה" דמשמע טמאה והאיך הא בחזקת טהורה היא אפי' דאיכא למימר בהדי דאזלא ומסגייא בכרעה, שדיתיה לכוליה קודם טבילה :

וכי

ואזדא ר' יוחנן לטעמיה. וא"ת והא מטעמיה דר"ש קאמר ור"ל נמי מודה דר' שמעון מטהר באשה דקאמר לדברי המטהר בדם מטהר באשה וי"ל דה"פ מילתיה דר"ל לדברי המטמא בדם מטמא באשה משום ראייה ומיירי כגון שילא הולד והדם דרך דופן ובקושי דלאו קושי דוולד הוא ורבי שמעון דמטהר בדם מטהר באשה דוולד הוא וקושי סמוך ללידה רחמנא טהריה אבל אי לאו וולד הוא אף לרבי שמעון טמאה דלא בעינן שילא דרך ערותה לכ"ע ור' יוחנן אמר דאף רבנן מטהרי באשה דבעינן שילא דרך ערותה לכ"ע והשתא קאמר שפיר ואזדא רבי יוחנן לטעמיה אע"ג דמטעמיה דרבי שמעון קאמר דמדרבי שמעון נשמע לרבנן : **וסבר** ר"ש דיה כבועלה והתניא וכו'. אע"ג דקרא במשמשת איירי סבר המקשה דמטעם משמשת לא היתה טמאה אי לאו משום שהזרע נפלט לבית החיצון וא"ת לרבנן נמי תקשה דאמאי איצטריך קרא תיפוק לה מיהיה וי"ל טומר אף דרבי שמעון אדרבי שמעון פריך וכי משני כאן בפולטת כאן במשמשת אתי נמי שפיר אף לרבנן ואיצטריך קרא למשמשת אע"פ שנכנס הזרע מתחלה לבית הפנימי ולא יצא לבית החיצון דאי יצא תיפוק ליה משום פליטת הזרע ואפילו למ"ד לעיל במקום שהשמש דש הוי בית החיצון הייט באדם בינוני וכן באשה בינונית אבל בגדול וקטנה משכחת לה שפיר שהזרע נכנס לבית הפנימי מתחלה אי נמי שמא לרבנן לא מטמא משום פליטת זרע אלא כשהיה הזרע בבית הפנימי ונפלט לחיצון אבל כשעומד הזרע בחיצון במקומו ולא נפלט שם ממקום אחר לא מטמא אלא משום משמשת : **פולטת** תיפוק ליה דהא שמשה. היה יודע דליםני ליה כשטבלה לשימושה דהא כתיב וטמאה עד הערב אלא משום דבעי למפרך מרבא דאמר כל שלשה לא מהני לה טבילה ואם תאמר בלאו הכי מאי לאקשויי מרבא אקרא ויש לומר דקרא איכא לאוקומי דאזלא איהי בכרעה אי נמי כשקנחה עצמה יפה דאפשר לכבד הבית שלא ישתייר כלום דתנן במס' מקוואות (פ"ח מ"ד) האשה ששמשה את ביתה וירדה וטבלה ולא כבדה את הבית כאילו לא טבלה אבל השתא אמאי דמשני כאן בפולטת כאן במשמשת פריך שפיר דלאי איסא דכבדה הבית אם כן תיפוק ליה דהרי פלטה :

מסתברא

תוספי הרא"ש

כגון שיצא ולד דרך דופן ודם דרך רחם וברישא פליגי באשה אם הוא זבה ובסיפא פליגי בדם אם הוא טמא ופריך ליה רב יוסף חדא דהיינו רישא והא בהא תליא ועוד טעמא הוא : ואזדא ר' יוחנן לטעמיה וקשה דהא ר' יוחנן משום רשב"י קאמר לה ומורה ר"ל ולר' שמעון בעי' שיצא מדוה דרך ערותה ונראה לפ' דר"ל קאי אברייתא לשנויי שינויא אחרינא כגון שיצא ולד ודם דרך דופן . וה"ק לדברי המטמא בדם מטמא באשה כלומר מי שמטמא בדם היינו משום שמטמא באשה דלא חשיב ליה לידה ויולדת בזוב היא אע"פ שלא יצא מדוה דרך ערותה היא מטמאת וגם הדם טמא ולדברי המטהר בדם היינו משום דמטהר באשה דחשיב ליה לידה ומקושי מטהר הלכך היא טהורה והדם טהור ודוקא בקושי אבל בשופי טמא אע"ג דקאתי דרך דופן דר' שמעון לא בעי שיצא כמדוה דרך ערותה . ורישא איירי ביצא ולד דרך דופן ודם דרך רחם וסיפא דיצא ולד ודם דרך דופן וקמ"ל דלא בעינן שיצא מדוה דרך ערותה . ור' יוחנן אמר אף לדברי המטמא בדם מטהר באשה ולכ"ע בעי' שיצא מדוה דרך ערותה ורבנן לא מטמו בדם אלא משום דנגע במקור : וסבר ר' שמעון דיה כבועלה והתניא כו' תימה כיון דמרמי משמשת לפולטת לרבנן נמי תיקשי למה לי יהיה תיפוק לי מורחצו. וליכא למימר דהא דמטמא קרא משמשת כשיצא לחוץ ונגע בה מאבראי דא"כ מאי איש נפקא . וי"ל דלרבנן ניחא ליה דאיצטריך יהיה ליה למימר דרואה הויא לכל דבר מדרבי ליה קרא דאיירי בנדה וזבה ואי לא כתיב אלא קרא דורחצו הוה נפקא לן מיניה דמטמאה בפנים כבחוץ אבל לא ידעי' דרואה הויא ותימה לרבנן למה להו קרא דיהיה שמעינן שפיר דרואה היא ומטמאה בפנים כבחוץ . וי"ל דאי לאו קרא דורחצו דש"מ טומאה באשה שמטמאה מחמת ש"ז לא הוה דרשי' יהיה לפולטת ש"ז כיון דלא אשכחן בשום דוכתא דאשה טמאה מחמת ש"ז : כאן בפולטת כאן במשמשת . תימה היכא מעי תלמודא לרמויי משמשת לפולטת דהא קרא ב דכתיב ואשה אשר ישכב איש אותה וי"ל דהוה מעי בלישנא דברייתא דקתני מפני שטומאת בית הסתרים היא דמשמע דת"ק דאע"ג דגבי טומאות בעלמא בית הסתרים לא מטמו במגע הכא גזירת הכתוב כאילו נגע בה בגלוי ומאחר דמשום מגע מטמא ליה כאלו נגע בה בגלוי ס"ד דת"ה בפולטת ומ"ה משני ליה כאן במשמשת וה"ק גזירת הכתוב דמשמשת טמאה בכל ענין אפי' בבית הסתרים ולהך מסק לרבנן דאיצטריך קרא דיהיה דלא שמעינן דפולטת כמטמא בפנים כמשמשת. ותימה כיון דשמעינן דפולטת מטמאה בפנים למה לי קרא דורחצו תיפוק לי שדרך השמיש נגע ש"ז בבשרה. וי"ל אינה מטמאה החיצון ומשמשת טימא הכתוב אפי' נכנס הזרע לבית הפנימי ולא נגע כלל בחיצון : למימרא דמשמשת בטומאת ערב סגי לה והאמר רבא . תימה דמשמע דלא קשה מהא מילתיה דרבא אלא לפי ס ואמאי דבלא סוגיא דשמעתין הוה מצי לאקשויי מקרא לרבא דבקרא משמע דלית ליה אלא טומאת ערב דכתיב ורחצו במים וטמאו עד הערב . וע"ק מאי פריך מהא דקאמר בטומאת ערב סגי לה. לימא בקנחה יפה יפה עצמה או דהדחה בחמין דע"כ אפשר לה לכבד את הבית יפה שלא ישתייר בה ש"ז כדאמרינן ביבמות ס"פ אלמנה גבי משמשת טובלת ואוכלת בתרומה לערב ותנן פ' ב"ש וכהאשה רבה וטובלת ואוכלת בתרומה . ועוד תנן בפ' ח' דמס' מקואות האשה ששימשה את ביתה וירדה וטבלה ולא כבדה את ביתה כאילו לא טבלה . וי"ל דמתוך פירכא מיתרצא פירכא קמייתא דמקרא לא מצי לאקשויי לאוקמי כשכבדה את ביתה אבל השתא דמוקי הך קרא דורחצו במשמשת ע"כ מיירי דלא כבדה את הבית דאי כבדה תיפוק לי דטמאה משום דנגע ש"ז בבשרה מבחוץ דהוי פלטה:

טו א ב ג ד מיי' פ"ה מהל' איסורי ביאה הל"ט ופ"ו מהל' מטמאי משכב ומושב הל"ט :

יז ה ו מיי' פ"ה מהל' מטמאי משכב ומושב הל"ו :

יח ז מיי' שם הל"ח :

יט ח ט י מיי' פ"ה מהל' איסורי ביאה הל"ב סמג לאוין קיא טוש"ע יו"ד סי' קפג :

כ כ מיי' פ"ט מהל' אבות הטומאות הל"ה :

כא ל מיי' פ"ה מהל' אבות הטומאות הל"ט ופ"א מהל' טומאת מת הלכה ג :

כב מ מיי' פ"ה מהל' אבות הטומאות הל"ט :

כג נ מיי' פ"ו מהל' תרומות הל"ג :

[לעיל מ. וש"נ]

מכות יז.

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ודם וכו' ור' שמעון מטהר מלטמא. (ג) ד"ה מה בא זה וכו' [illegible]

גליון הש"ס

גמ' שאי אפשר לה שלא תפלוט. עי' יבמות לד ע"ב תוד"ה שכרה:

[לעיל לה: וש"נ]

לקמן מג:

נושא/מגנה

נושא/מגנה

נושא/מגנה

נושא / פולטת ש"ז